

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promittenda. Nos proinde probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó papa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, Szent-István-tér 1. sz.
Hirdetések helyenként 50 kr Bélyegilleték külön 30 kr.

A képviselők és kerületek.

Soha szomorubb kép nem tárult elénk közviszonyainknak romlottóságáról, mint most a választási hadjárat közben. A képviselők, a kiknek kezében van letéve a nemzet sorsa mindenütt megalkudnak a körülményekkel s legyen a választóknak bármilyen kívánsága azt megígérik, habár annak teljesítése homlokegyenest ellenkezik is az eddigi politikai maguktartásával. Elv tehát egyiknél sincs, legalább nincs egyiknek sem olyan határozott elve, a miért kész feláldozni a mandátumot is. Kevés kivétellel mindenütt az önzés s a mandátum után való szertelen vágyakozás lép előtérbe.

A következő választási mozgalmakról kívánunk megemlékezni:

Székesfejérvár.

A sok beszámoló és kortesbeszéd között a legérdekesebb, s bennünket legközelebről érdeklő a Tóth Aladáré, a ki vasárnap délelőtt tartotta Székesfejérvárott beszámolóját. Körülbelül háromszáz ember lehetett jelen, kiknek egy nagy részét a kíváncsi ellenzéki polgárok tették ki.

A beszámoló éppen olyan üres volt, mint a képviselő urnak egész parlamenti szereplése. Csak a harag s elfojtott keserűség megnyilatkozásai voltak őszinték. Megtudtuk ebből a beszédből, hogy Tóth Aladár nincs megelégedve a papsággal, s kárhóztatja, hogy azok politikával foglalkoznak. Ugy látszik, nagyon rossz emlékező tehetsége van Tóth Aladárnak, mert a legutóbbi választások alkalmával éppen a papságnak, a papság politikai szereplésének köszönhetette mandátumát.

Őszi napsugár.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Irta: **Nlóbán.**

I.

Márvas gróf nem volt az az ember, a ki társadalmi álláspontján éini tudott volna a környezettel szemben. Lelkében jóval tulnyomta a realizmus, az idealizmust és hozzá ifjúsága, — egy hosszantartó idyll, — kapós alkalmat nyújtott érzékösségének kifejtésére. Esméi többnyire szentimentálisak voltak; pedig pozíciójának értéke, rangja kívánatossá tették, hogy nagyon is reális alapon teregesse ténykedéseit. Egyéni hibája volt, hogy a sors kelemetlen szeszélyeit jövője romboló fátumának tartotta, a mi később teljes rögeszméjévé fajult. Ehhez járultak érzékenyebb csalódásai, a melyeket, ha más hozzá hasonló ranguval történnek meg, annak férfassága vagy elsimítja, vagy polgártársainak érdekei iránt való odaadásában még észre sem veszi. Altalán nem igen látszott egy vonalon lenni korával, a mi nek legnagyobb bizonyítéka az volt, hogy az önző szorakozottságot kedvelte.

Első érzékenyebb csalódása, — a mi inkább csak előkészítő lehetett, — anyagi veszteséggel járt. Egy féldéiás eszme tönkretutása volt ez. A vidéki lóversenyeken aranyos Idúnája kedvező lován akadtak meg a közönség szemei. Csak neje kedvéért jelent meg a ver-

Hogy az egyházpolitikai kérdések alkalmával minő szerepet vitt, ismerjük. Szégyenkezve hallottuk annak idején, hogy Székesfejérvár képviselője a város 27 ezer katolikusának nevében megszavazta az egyházpolitikai törvényeket, daczára választása alkalmával tett ellenkező ígérétének.

Is ez az ember azt merete mondani: „Viszszapillantva már most, a politikában követett magamtartására: nyílt és emelt homlokkal állok választóm elé.“

De úgy látszik, nem is óhajtotta, hogy szavait elhiggyék, mert különben nem mondotta volna azt a valótlanogot, hogy a magyar klerus nagy része élén a hercegprimással elítélőleg nyilatkozott a néppárttól. Nagyon szeretnénk látni a klerusnak ezt a részét, és kíváncsiak vagyunk, hogy a hercegprimás hivatkozott nyilatkozatát hol és mikor tette?

Nem tudjuk azért-e, mivel úgy sem reméli, hogy megválasztják, vagy mert azt tartja, hogy a jövőben is következetesen meg kell szegnie egy ígérteit, de tény, hogy a kvota kérdésében egyedül a magyar kvóta bizottság álláspontját tartja elfogadhatónak. Ha megtörténne az a hihetetlen dolog, hogy újból megválasztának majd figyelmeztetjük most kifejtett álláspontjára.

Hogy jónak látta ő is megragadni a néppártot, azt annak az általános kétségbeesésnek tulajdonítjuk, a melyel a liberálisok a néppárt terjeszkedését fogadják.

Egy kis kivonat beszédének ez a része „Pesti Hírlap“ jól ismert tenorjából, no meg a „Jón a sáska“ című röpiratból. Szó van benne reakcióról, Hurbán és Janku szellemének örököseiről, a kikkel a néppárt szövözkedett, hogy eladja a hazát. Egyebekben mindenkinek tudtul adjuk, hogy Tóth Aladár hitét és vallását saját szavai szerint nem sérti az egyházpolitikai törvény.

Még felemlítjük a beszámolóból, hogy

senytéren és csak ő érte, másrészt akkor született leánygyermekének örömeire dobta oda Lambert gróf tagadó szavának ellenében a huszezer forintnyi fogadási összeget. Az eredmény pedig az lett, hogy az összeget a dolog valósága szerint Lambert gróf nyerte meg.

Mélyen sujtotta Márvas grótot, midőn neje kedvéért a porond sarát érinteni kénytelenítették. Mint afféle pedans érzelő, még szenvedélyesebben belemélyedt neje szerelmébe, családi magányába; míg a külvilág iránti sympathiát, — a mi csekélyke még volt — azt is elvesztette.

Újabb csalódása vérmes reményének megsemmisülése volt, melyet már régen emberbaráti, de félszeg tervbe helyezett. Ezen tervnek, — melynek ferde irányát és esetleges bajos következtéseit átlátni nem akarta, — az illetékes pénzarisztokrácya állta útját. Az illetékesek különben helyesen cselekedtek, de ő mégis személyes ellenségeskedőknek tekintette őket. Birtokai jelentékeny részét bérletekre osztotta vagy kisebb parcellákat egészen eladogatott. Erre birta másrészt szenvedélyes tudomány-szeretete. Midőn pedig hiszékenysége meggyőződött, hogy a világ kerülgeti, — elzárkózott és egyedül családi álboldogságában lelte örömet és geológiai buvárkodásaiban pontosította össze tevékenységét.

Ekkor jött a legérzékenyebb csapás. Neje kit alsóbb rétegből emelt magákoz, midőn már anyagilag hízottosva érzé magát, környezetének ridegségét elunva magára hagyta gyermekével és újabb, szabadabb légkörbe távozott.

azt a következőképp fejezte be: „Adja a jó Isten, hogy úgy legyen!“

Tehát a vallástalanságról szóló törvény megszavazója kétségbeesett helyzetében Istenhez folyamodik, a kit a törvény megtagad. Vagy őszinte volt a fohász s akkor hazug a törvény, vagy nem volt őszinte ez a fohász-kodás és csak pusztán farizeuskodásból mondotta. Jól jegyezzük ezt meg!!

A beszámoló beszéd elhangzása után Dietrich Szilárd ügyvéd felajánlotta a jelöltséget Tóth Aladárnak, a ki azt nagy szerepen elfogadta.

A revizionista-függetlenségi párt vasárnap délután tartotta értekezletét a Kostonyeli-féle vendéglőben, a hol több mint négyszáz választópolgár volt jelen, a kik egyhangú lelkesedéssel K a l o c s a y Alán cziszterczita-rendi hittanárt jelölték. — A jelöltről a „Sz. H.“ a következőket írja:

„Kalocsay Alán nemcsak fényes szellemi tehetséggel megáldott férfiú, de azon vasjellemű, egyenes lelkületű, magasztos gondolkodásu egyének közé tartozik, kik méltán megérdemlik a népszerűség és az elismeret koszorúját, mert egy a politika, mint a vallás terén önzetlen fáradozással küzdenek a haza jóvoltáért! Megnyerő alak, kitünő szónok, a nyelv temperamentumos kezelője, telve tüzes és mesteri hasonlatokkal, szóval egy új, fényes ragyogásu erő a közérdek nemes szolgálatában.“

A jelölés megtörténe után küldöttség ment K a l o c s a y Alánért, a ki lelkes éljenzések között lépett a választók közé. Dr. Saára Gyula elnök felajánlotta a választók nevében a jelöltséget, a melyet azonban Kalocsay nem fogadott el. Igen szép rögtönzés volt az a beszéd, a melyben fejtegette, hogy jelenleg olyan akadályok vannak előtte, a melyek kényszerítik, hogy kitérjen a választópolgárok bizalma elől.

Most jutott a megalatott gróf igazi váltra. Napokig évdődött, tűnődött, vajjon a zajos világba vesse magát s ott keresse-e vigaszt, vagy a kis Livia kék szemévilágába merüljön és ott vegye át élete halványodó, de még is élő folytatását.

Ő az utóbbit választotta. A kis Livia lett a régi eszmény megújult hasonmása, életének főere, hangulatának irányzója. Ugy kedvelte ő ezt a leányt... Nem is engedte el magától, nehogy az idegen világban valaki elhódítsa tőle szívét. Míg gyermek volt, ő taníttatta sok szépre, majd bábukat cifráztak, kocka házakat raktak. Mikor már nagyobb leány lett, kikocsiztak az erdő-aljba, ki a rétre és bámulták a természet remekeit. És a gróf bele is találta magát helyzetébe; meg volt önmagával elégedve s egyszersmind eltökélte, hogy oly partiet keres leányának, a mely kielégíti minden igényeit.

De a sors ismét csak keresztülhuzta számítását. Azt akarta, hogy Livia szive egy fiatal hadnagyét mozduljon meg és szenvedélye azon fokra hágjon, melyen az ember a multat a jövővel elefedi, és vakságában csak a kecsgető jelent látja. Közönségesen: elszókött az ambíciózus katonatiszttal.

Talán ez volt a legfelsőbb fok, melyre a gróf lelki zivatara hágott. Élete nyugalalmát, szive régi, gyengéden behegesztett sebeit fenekestül felzavarva érezte. Nem talált menekülést. Sötét deliriumában el találta átkozni gyermekét és önmagára végtelenen kimondani az istentagadót. Elvonult az élő világtól. Geológiai

Mai lapunk 6 oldal.

Leirhatatlan volt a párt elkeseredése, hogy Kalocsay a jelölést nem fogadta el. A revizionista függetlenségi párt azonban, mint értesülünk reméli, hogy Kalocsay Alán a jelölést elfogadja, a mely esetben biztosan remélik, hogy Tóth Aladárt megbuktatják.

Bodajkon.

Rendkívül érdekes választás lesz a bodajki kerületben. Napok óta sutogják az emberek, hogy báró Fiáth Miklós megválik főispáni állásától és fellép Bodajkon képviselőjelöltnek. Sokan kételkedve fogadták a hírt, melyet azonban mi mint befejezett dolgot közölhetünk. Nehogy azonban valaki azt higgye, hogy valami hazafias felbuzdulás vezérli elhatározásában a főispánt, röviden megjárjuk az elhatározás indító okát is.

A főispán nyugdíjaztatja magát s mint képviselő is fogja huzni a szép fizetést, a mellett, mint a liberalizmus oszlopos tagjának megválnak előtte, a bank direktorságok s tessék elhinni, hogy igen jó üzlet lesz a Méltóság állásának a Nagysággal való fölcserélése. Természetes azonban, hogy kettőn áll a vásár. Ebbe az üzleti vállalkozásba beleszól a bodajki kerület is.

Csákváron.

A csákvári kerület volt képviselője Meszlényi Lajos 1. é. tartotta meg beszámoló és programbeszédét. Az egyházpolitikai törvényekben ő is megnyugszik, reviziót nem követel, bár a felkeze-nélküliséget ő sem helyesli.

A Pátkán óriási többségben levő reform. hitű választó polgárok csak azon feltétel alatt léptetik fel újra, ha a néppárt ellen, mely Biczó Pál helv. v. lelkész ur szerint „Vétek párt”, „Isten- és haza-ellenes párt”: küzdeni fog: és ha a Kossuth Ferencz párt klubba belép. — Meszlényi megígérte, hogy küzdeni fog a néppárt ellen, és hogy minden tehetőségével a függetlenségi pártok egyesülésén fog dolgozni, de ha ez nem sikerül, jan. végeig: úgy belép a Kossuth-pártba — elhagyván Ugront.

Rác-Almásón.

A rác-almásai kerületben Nagy Gyula Kossuthista-függetlenségi küzd a részvétlenség-gel, daczára, hogy bőségesen ellátja választóit minden jóval. A rác-almásai kerület választóinak azonban nem kell a liberális titkos kormánypárti képviselőjelölt. Különben is ez a kerület minden bizonnyal a néppárté lesz, a mely

nem állított ugyan még jelöltet, de bizonyosan fog állítani.

Vaalon.

A vaáli kerületben már két jelölt áll egymással szemben a függetlenségi Lits Gyula és a kormánypárti Vasadi Balogh Lajos gyurói ref. lelkész. E két jelölttel szemben erősen szervezkedik s a győzelem legtöbb reményével lép legközelebb sorompóba a néppárt, a mely jelöltet még nem állított.

Öletik a népet.

Megdöbben minden igaz hazafi annak a hírnek hallatára, hogy a választási mozgalmak első hetében már fegyveres erővel lép fel Bánffy a néppel szemben s öleti az ellenzéki polgárokat csakhogy hiveinek mandátumát biztosítsa. Nincs szavunk ennek az eljárásnak mítosítására és nehogy valaki elfogultsággal vádoljon, idézzük a „Magyarország”-ot, mely a legnagyobb felháborodással emlékszik meg erről a gazságról:

„Az alsó-kubini kerületben ma már emberélet is esett áldozatul a Bánffy Dezső báró szuronyainak. Botrány és gyalázat, hogy a miniszterelnök nemcsak, hogy nem okult a rendelkezésére álló tapasztalatokon, de sőt kettőzött erőszakkal akarta elnyomni a számításait megzavaró jelenségeket.

Soha senki nagyobb kárt még nem okozott a magyar állam szemének a felbujtogatott tótok között, mint Bánffy Dezső báró szuronyai. Megdöbbenve jegyezzük fel az 1896-iki választásoknak első véres napját és hazafini aggodalommal gondolunk arra, hogy mi jön ezután.

Az alsó-kubini kerületben a néppárt és a kormánypárt között, tudósítók távirata szerint, ma már véres összeütközés volt.

A néppárti választók, a kiknek Krupecz Rezső földbirtokos a jelöltjük, kortesutra indultak Arvaváraljából Hrustin község felé, mely az ország legészakibb részén, tiszta tót területen fekszik.

Nem messze Hrustintól a Krupecz-pártiak a nyílt országúton összeakadtak a csengőfedezet alatt utazó Kubinyi Árpád pártjának embereivel.

A korteskedés e kerületben már hetek óta folyván, a két párt először gyalázó szavakkal illette egymást, majd tetelgeségre került a dolog. Zászlórudakkal, füttykösökkel agyba-főbe

verték egymást, csakhamar a bicskák is előkerültek és folyt a vér. A szekereken lévő fanatikus tót asszonyok egyre jobban ingerelték a férfakat, úgy, hogy a vérengzés általános lett.

A csendőrök pedig a helyett, hogy a felizgatott népet szét szóval békére intették volna és nem engedték volna a dulakodást a végtelenségig fajulni, jó félórán nyugodtan vártak. Mikor pedig már a szekereket az árkokba forgatták, se szó, se beszéd, fegyverhez nyultak és szuronytszegezve a tömegre rohantak.

A nép ekkor a csendőröket is megtámadta, a kik két asszonyt keresztüliszurtak.

A hrustini uton történeteknek híre menván, a lakosság mindenütt óriási izgatottságban várja az eseményeket. Arra a hírre, hogy egyes községeket fel akarnak gyujtani, Alsó-Kubinból táviratilag katonaságot rekviráltak.

A katonai kirendeltség már utra is kelt. Ime ilyen állapotokban élünk ma a szabad Magyarországon.

Központi választmány ülése a megyénél.

A megyei központi választmány tagjai hétfőn október hó 12-én d. e. 11 órakor Huszár Ágost alispán elnökelete alatt ülést tartott.

Az ülést Huszár Ágost alispán megnyitván tudatja, hogy az országgyűlést egybehívó királyi meghívó levelet a közgyűlés további irányítására megküldte a központi választmányának, hogy a választás határnapját, a választási elnököket és a szavazatszedő küldöttség névsorát állapítsa meg.

A választási határnapnak egy kis vita után a vármegye valamennyi választó kerületére október 29-ét állapította meg.

A választási elnökök és a szavazatszedő küldöttség névsorát a következőképp állították egybe.

1. A vaáli választókerületben (választási székhely: Vaál) szavazási helyiség a Vaál község alatt elterülő vásártér, esetleg a község-háza és a római katolikus iskola.

Választási elnök: Libits Adolf. Szavazat szedő küldöttségi elnök: König Károly — jegyzők: Lautner Ignác, Várad Mihály. Helyettes elnökök: Gyappay Pál, Balogh György, — jegyzők: Fábian János, Kreutziger Lőrincz.

mütermébe zárkózott és ott buvárkodott elkeseredésében, hogy az ember „nyomorult aljaságát” annál alaposabban felismerhesse...

II.

Most is ott ül mütermében, a melyben rideg, nyomott hangulat uralg. Deres haját s szakállát rég havassá változtatta az idő s még mindig elkeseredett szenvedéllyel úzi mélységes dialyzisait. Termében, melybe két nagy gót-stil-ablak, mint valami ijesztő clown-alak, szórja a sárgás napfényt, — nincs egyéb, mint néhány holmi csontvázzal, sziluri halvással elborított tölgy-asztal, egész-batteria görcső, egyik sarokban nagy halom faliás, és sok mindenféle csigahéj, milódon-csukló, pompás agyagrétegek sok változata... Minden izlés, élet, régi emlék számúve van belőle. Az ő élete örökös achlis, száradó erő, élő halál. Egyetlen célja van, a mely még mindig tartja: keserves bosszút állani az emberen, a ki boldogtalanságba sodorta.

Epen illegeti a csonttrészeket egy ezüst állványon nyugvó vázon, midőn kopogtatás hallatszik a terem nagyajtaján — tizenhét hosszú év után először, és rögtön utána egy barna, mely szemfényű szép ifjú lép át a poros küszöbön. Remegve, mint nagy feladat előtt, ragadja meg a csökönyös ellenállásra erőködő gróf kezét és esdő pillantással meleg csókot nyom reá. Az vontatva huzza vissza és forgó szemekkel, embert látni nem akaró dacczal vonul hátra.

— Szeretett, édes... édes... méltóság-

god! Találtam-e kedvező alkalmat, hogy kien-geszteljem és módot lelhessek reá, hogy amaz ártatlan asszonyszemély hibáját jóvátegyem, kit bizonyára rég kiűztél emlékezetéből. Ne üzze — szegényt a végső nyomorba, ne háborogjon jóságos szive leánya kegyelemkérésére, ki engem választott közvetítőül.

— Hát ti vagytok a nagyvilág ama hősei?... kaczagott az elkeserült gróf gunyosan. — Szánalom látni, hogy szint szinre öltöztök és otromba vakságtokban nem látjátok végtelen nyomorúságotokat.

— Méltóságod téved. Nem minden ember szines; és a mi lényegünket illeti, az nem nyomorúság, az Istennek képe; s ha nem bűnös, oly tiszta, oly eszményi...

— Ki az az Isten? Hol találd fel az Isten-t, éretlen gyermek? Ismered az atheistákat? — Irtódom tőlük — szól az ifju erős lélekkel.

A gróf megdöbbenése észrevehető volt, sokáig elégtelen legeltette szemét az ifju magas homlokán. Jól esett hallania, száraz tudásának ellenzét, de az ősi harag nem akart elhamvadni oly hamar.

— Hiszékeny, bárgyu állatok... — morgogá dühösen. — Ha egy végtelenül tökéletes főszemély léteznék, lehetne-e, hogy egy nyomorult anyni irtózatoss csapás alatt gőnyedjen és elpusztuljon, míg más hálátlan világot éli?...

Az ifju elérte a célzást.

— Oh, lehet. Hiszen ez nem örök. A ki

vett, elveszi a büntetést, s a károsult meglei a kárpótlást. Szeretett, édes... nagyatyám, igen nagyatyám, én vagyok unokája Ervin, Livia leánya az én jó anyám.

— Te unokám?... Igy mennek hát a dolgok: kolduni jöttök hozzám kegyelmet!

— Ne tasziton el. Nagy nyomorba sülyedtünk. Anyám vétkezett, mikor nem engedelmeskedett atyjának, de mégsem annyira, hogy megbocsáthatlan volna büne. Atyám régen meghalt, meg nem várhatja jó nagyatyám utólagos áldását, melyet én voltam eszközlendő. Mióta kinos nyomorban vergődünk, féltünk haragjától, de az én erőm — remélem — győzni fog; képes leszek az elégtételre. Mit kíván hát nagyatyám; tengernyi büntetés ért már, de ez kegyelme megnyeréséhez porszem! Megteszek mindent, csak anyámat fogadja a régi kegybe. Kövesse Isten szándékát...

Az öreg gróf sokáig nézte a porlepte nagy mühely homályos ablakán becsapó hosszú sugárvéveket, melyekben szemkápázatán kavargott a poros levegő... Valami esodálatos, rég elfelejtett érzés simult a kobléhez, leszakgatva onnan a magány komor világának képet. A kérő gyermek üde hangja csengett a füleben akkor is, midőn az már elhalgatott...

Felemette sovány karját a tenyerét a fiu fejére tette, szemébe köny gyűlt s csak annyit mormogott csendesen:

— Az Isten úgy akarta, hogy ne legyek többé egyedül...

Elő szavazatszedő küldöttség elnöke: Lubits Adolf, — jegyzője: Lautner Ignác. A második szavazatszedő küldöttség elnöke: König Károly, — jegyzője: Várady Mihály.

Az 1-ös küldöttségnek szavaznak: Vaál, Alesuth, Bicske, Csapdi, Doboz, Felcsuth, Mány, Ó-Barok, Tabajd, — a másodiknál: Batta, Bóth, Diód, Érv, Ettyek, Gyuró, Kuldó, Kajászó-Szt.-Péter, Martonvásár, P.-Zámor, Ráczszentmihály, Soóskut, Szent-László, Tárnok, Tordas.

2. A ráczalmási választókerületben (választási székhely: Ráczalmás) szavazási helyiség a Csillag császárnál levő mezőség.

Választási elnök: Farkas Gyula. Szavazatszedő küldöttségi elnök: Csontos Andor, jegyzők: Szép Antal, Fűrér Sándor. Helyettes elnökök: Kopácsy Jenő, Lyka István, — jegyzők: Komáromy József, Szatóry Gyula.

Az első szavazatszedő küldöttség elnöke: Farkas Gyula, — jegyzője: Szép Antal. A másodiknak az elnöke: Csontos Andor, — jegyzője: Fűrér Sándor.

Az első küldöttségnek szavaznak: Ráczalmás, Adony, Baracs, Dunapentele, Ercsi, Iváncsa, Kis Ápostag, Ráczkeresztúr, Szabolcs, — a másodiknál: Baracska, Börgönd, Gárdony, Hantva, Herczegfalva, Kis- és Nagy-Perkát, Sárosd, Seregélyes, Szolgaegyház.

3. A csákvári választókerületben (választási székhely: Csákvár) szavazási helyiség a községháza és a róm. kath. iskolához.

Választási elnök: gróf Cziráky Antal. Szavazatszedő küldöttségi elnök: Verebi Vég István, — jegyzők: Heiszler Győző, Szabó Sándor. — Helyettes elnökök: Meszleny Benedek, báró Durneisz Sándor, — jegyzők: Gerőfi Gyula, Kemenczy József.

Az első szavazatszedő küldöttség elnöke: gróf Cziráky Antal, jegyzője: Heiszler Győző, — a másodiknak az elnöke: Verebi Vég István, jegyzője: Szabó Sándor.

Az 1-ös küldöttségnek szavaznak: Csákvár, Acsa, Bodmér, Boglár, Kozma, Szaár, Ujbarok, Zámoly, — a másodiknál: Lovasberény, Magyarálmás, Nadap, Nyék-Pettend, Pákoz, Pátka, Pázmánd, Sukoró, Velence, Veréb.

4. A sárkeresztúri választókerületben (választási székhely: Sárkeresztúr) szavazási helyiség a sárkeresztúri vásártér.

Választási elnök: Szűts Sándor. Szavazatszedő küldöttségi elnök: Koller Tivadar, jegyzők: Csapó Adám, Huszár János. Helyettes elnökök: Török János, Saly Pál, jegyzők: Szabó Sándor, Salamon György.

Az első szavazatszedő küldöttség elnöke: Szűts Sándor, jegyzője: Huszár János; — a másodiknak az elnöke: Koller Tivadar, jegyzője: Csapó Adám.

Az első küldöttségnek szavaznak: Sárkeresztúr, Aba, Ágotha, Csősz Füle, Láng, Loók, Polgardi, Soponya, Tács, Töbörzök; — a másodiknál: Alap, Alsó-Szent-Iván, Czece, Egres, Hagar, Káloz, Sárbogárd, Sár-Szent-Mihály, Vajta.

5. A bodajki választókerületben (választási székhely: Bodajk) szavazási helyiség a római katolikus iskolához.

Választási elnök: Szöke Miklós, szavazatszedő küldöttségi elnök: Kossa Miklós, jegyzők: Turmayer Gyula, Andocsy Ferencz. Helyettes elnökök: Jankó Ede, Szabó Antal, jegyzők: Pencz Gyula, Brand János.

Az első szavazatszedő küldöttség elnöke: Szöke Miklós, jegyzője: Turmayer Gyula; — a másodiknak az elnöke Kossa Miklós, jegyzője: Andocsy Ferencz.

Az első küldöttségnek szavaznak: Bodajk, Csákerény, Csóka, Gánth, Kőhányás, Moór, Onód, Sárkány, Söröd, Veleg; a másodiknál: Balinka, Csór, Csurgó, Falubathány, Gúth-Tamási, Inota, Iszakszentgyörgy, Istimér, Jenő Keresztes, Kiskeszti, Kuti, Moha, Nádasd-Ladány, Szabad-Bathány, Szentmihály, Urhida.

A központi választmány a következő értesítést teszi közzé:

1. A választóknak a választásnál semmi nemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad, (88. §.) ezen rendelet fentartásáért a

községnek előjárói illetőleg bírái felelőssé téve, kötelesek a rendelet ellen cselekvőket figyelmeztetni s az ellenszegülőket a választási elnöknek feljelenteni, ki is törvényes jogánál fogva a kényszerítő intézkedéseket azonnal megteendi.

2. Képviselőjelöltet ajánlhat a kerület minden választója, az ajánlat írásban adandó be a választási elnök kezéhez (70. §.) legkésőbb fél órával a választás megnyitása után. Az ajánlatkor minden jelölt részére, minden küldöttséghez egy bizalmi férfi jelölendő ki; de szabadságban áll két bizalmi férfit is kijelölni.

3. Ha a választás megnyitása után fél óra alatt csak egy egyén ajánlatot, a választási elnök a választást befejezettnak nyilvánítja s az illető egyént megválasztott képviselőnek nyilvánítja. (71. §.) Ha több egyén ajánlatot s tíz választó szavazást kíván, a választási elnök azt elrendeli s a szavazás a kirendelt küldöttségek előtt reggeli 9 órakor megkezdendő.

4. Szavazati joggal csak azok bírnak, kik az illető község 1896. évi választóinak állandó névjegyzékében bejegyeztetve és csak azon kerületben, hol felvették. (73. §.)

5. A szavazó helyiségben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a bizalmi férfiak és a közigazgatási tisztviselők lehetnek jelen. (74. §.) továbbá azon község előjárósága, melynek választói szavaznak és a jelöltek bizalmi férfiak által megjelölt községi lakos, végre a szavazásra beszólított választók.

6. Az egy községből való választások — meghatározott sorrendben — a szerint, a mint egyik vagy másik jelölte szavaznak, külön bocsátandók a szavazásra. Az első községnél a küldöttségi elnök által kihuzott sors dönt a telett, melyik jelölt szavazói bocsátásának először a szavazásból. Az utána következő községeknél felváltva illeti az egy jelölte szavazókat az elsőség. Azon választók, kik kellő időben nem jelentkeztek, a többi választók után szavazhatnak. (75. §.)

7. A szavazatszedő küldöttség tagjai a törvény és a nemzeti becsület oltalma alatt állanak, és az ellenük intézett sérelmek szigorú megtorlással fenyegetnek.

Központi választmányi ülés a városnál.

Székesfejérvár tíz központi választmánya tegnap d. e. 10 órakor tartotta ülését Havranek József polgármester elnöke alatt ugyanazon okok miatt mint a megyénél. A választás határnapja szintén 29-ére tüzetett ki.

A választási elnökök s a szavazatszedő küldöttség névsora a következőképp állapított meg:

Választási elnök: Dietrich Szilárd. Helyettes elnök: dr. Kövessy István. A szavazatszedő küldöttség elnöke: Nagy Ignác, helyettese: dr. Lauschmann József, jegyzők: Tóth István, Gebhard Bódog, helyettes jegyzők: dr. Kerekes Lajos és Kovács Mihály.

A városházánál működő szavazatszedő bizottság elnöke: Dietrich Szilárd. Helyettes elnök: dr. Kövessy István. Jegyző: Tóth István, helyettese: dr. Kerekes Lajos. A városi tanács részéről bizalmi férfiak: Keresztes Ignác közigazgatási tanácsos és Fittler Béla t. főügyész.

A felsővárosi plebánián működő szavazatszedő bizottság elnöke: Nagy Ignác. Helyettes elnök: dr. Lauschmann József. Jegyző: Gebhard Bódog, helyettese: Kovács Mihály. A tanács részéről bizalmi férfiak: Nemsits Gyula és Juth István.

A választási elnökök és helyettes elnökök neve, továbbá a választások helye és ideje a katonai állomásparancsnoksággal közölni rendeltetett.

A városházánál működő küldöttség előtt fog szavazni: a Belváros, a Palotaváros és a Tóváros.

A felsővárosi plebánia épületében működő küldöttség előtt pedig a Felsőváros első és második kerülete és a Viziváros.

A központi választmány szükségét látta

kimondani, azt, hogy a jelölés iránti bejelentések csakis Dietrich Szilárd választási elnöknek adhatók be.

Az ülés fél 12 órakor ért véget.

A magyar nők tiltakozása.

A mai napon a következők küldötték be tiltakozásukat:

Kolozsvárról

Staszik Pálné, Zalányi Ida, Taffelmayer Józsefné, Ajtay Gizella, Ajtay Gabriella, Tamási Jánosné, Langer Ferenczné, Horváth Anna, öz. Csoma Károlyné, Csoma Emilia, Balázs Ilona, Himmelstein Mórné, Orbán Józsefné, Tüll Richárdné, Kápolnai Lajosné, Veress Józsefné, Kün Györgyné, György Sándorné, Kis Józsefné, Roska Anna, Roska Liza, Márkó Ilon, Márkó Jozefa, Schusztér Mihályné, Schusztér Jozefin, Csiky Zakariásné, Csiky Anna, Csiky Róza, Oriolt Józsefné, Bogdán Józsefné, Bogdán Gizella, Baros Lajosné, Marosán Istvánné, Balázs Albertné, öz. Tilp Antalné, Tilp Mariska, Tilp Ninuska, Vince Luiza, Balázs Juli, Szávolszky Mór, öz. Fodor Lászlóné, Gábor Mórné, Kéfaludy Lajosné, Saul Vilmosné, Nagy Róza, Cidrik Lina, Gábor Mária, Szöcs Lajosné, Nagy Lajosné, Demeter Mihályné, Kovács Sándorné, Nagy Sándorné, Kovács Józsefné, Lőrinczi Mórné, Lőrinczi Jánosné, Lázár Teréz, Somogyi Anna, Demeter Jánosné, Papp Jánosné, Nagy Istvánné, Barabás Józsefné, Kis Sándor, Pipás Jánosné, Madarassy Krisztina, Bort Ignác, Vargyassy Lajosné, Vargyassy Mari, Vargyassy Julia, Vargyassy Anna, Vargyassy Karolin, Vargyassy Amália, Szűpál Zsuzsanna, Farkasné Györfy Mária, Katona Lina, Genesi Lina, öz. Nebuska Józsefné, Farkas Vilma, Petrási Pepi, Zattler Berta, Antal Róza, Bakó Katinka, Gurizatta Anna, Gurizatti Klementin, Zattler Gizella, Asztalos Erzsébet, Asztalos Katinka, Kozma Anna, Lipován Anna, Benez Teréz, Fojavics Józsefné, Balázs Józsefné, Szabó Antalné, Koleszár Andrásné, Keresztes Ilona, Keresztes Károlyné, Keresztes Anna. Összesen: 100.

Lapunkban eddig tiltakoztak összesen: 1363-an.

HIREK.

Kereszt szentelés. Lélekemelő ünnepélyről értesít a hatvani pusztáról leveleznök. Vasárnap október hó 11-én d. u. szentelte fel Salyi Pál kanonok-esperes fényes segédlettel a mély vallásos érületéről ismert gróf Zichy Pálné által a nagyhőreskü pusztá mellett felállított díszes kőkeresztet. A szentelésre a menet a kastélyból indult ki. A menetben részt vettek az iskolás gyermekek is tanítójuk vezetésével. A kőkereszt körül csoportokban álltak a fenyőfák és délszaki növények. A szertartás végezte után Radnics Imre plébános lépett fel egy rögtönzött szószékre s határos beszédben esztelte a szép, lélekemelő szertartást az egybegyűlt halgatóságának s végül áldást kért a nemeslelkű grófné, és családja számára valamint a Nagy-Hőreskü pusztá lakóira. Jelen voltak a kereszt szentelésén: gróf Zichy Pálné és Sarolta leánya, ifj. gróf Zichy János neje és nővérével, azonkívül a vidék intelligenciájából számosan.

Szent István szobra. A közoktatásiügyi miniszter tudvalevőleg Strobl Alajos szobrászt bízta meg Szent-István szobrának elkészítésével. A művész a mintázattal már el is készült, de a hatását ki akarja próbálni a Mátyás-templom mögött levő halászbástyán. Minthogy a bástya tájékán most még a jezsuita lépcső és az államépítészeti felügyelőségnek rozzant épülete áll, a közoktatásiügyi biztat bontassa el. Nemsokára lerombolják a szűk jezsuita lépcsőt is, minthogy az Albrecht utról

kényelmes új lépcső vezet a Mátyás-templomhoz. Nem lehetetlen különben, hogy a Szent-István szobrát a Mátyás-templom előtt a Szent-Háromság téren helyezik el, amint ezt annak idején a tárgyalás alkalmával Wekerle Sándor javasolta. A szobor alkalmasint a jövő évben készen lesz.

A királyi pár a Rivierán. Ő felség a királyné az idén is, mint minden esztendőben hosszabb tartózkodásra Cap Martinbe utazik. Nizzából jelentik, hogy az előkészületek a királyné ott időzésére már most folynak. A szállodát, amelyben lakni fog, restaurálni fogják és számtalan munkás sietve dolgozik az új épületszárnyon, amelyet a szálloda keleti oldalához építenek, amiáltal a homlokzat tizenkilenc méterrel meghosszabbodik. A fogadóban berendezett villamos világítás nem kevesebb, mint 900 lámpából áll. A fogadó igazgatója nemrég Bécsben járt megbeszélni Berzevics vezérőrnagy főlovászmesterrel a teendőket. A királyné december 15–20-ika között érkezik a Rivierára és ugyanabba a lakosztályba száll, amelyet már a múlt esztendőben is birt. Alkalmasint április hónap előtt nem is távozik Cap-Martinból. Ha váratlan akadály nem jön közbe a király meglátogatja Cap-Martinben felségnek jött.

A választók figyelmébe. A választókat figyelmeztetjük, hogy a leszavazás megkönnyítése céljából az igazoló jegyeiket a kiadás céljából összeült bizottságnál október hó 9, 20, és 21-én a városház nagytérben d. e. 9–12 és délután 2–5-ig vehetik át. Az igazoló jegyek átvétele annál is inkább ajánlatos, mert így ki lesznek kerülve a választási elnökök által már szokottá vált erőszakos elutasítások s ezen jeggyel előbb szavazhatnak le, mint a kik igazoló jegyeiket nem vették ki.

Iskolaszéki ülés. Az iskolaszék hétfőn október hó 12-én d. e. 10 órakor ülést tartott dr. Fanta Adolf elnöke alatt. A gyűlés legfontosabb tárgya volt a palota-utcai elemi iskola vezető-tanítói állásának betöltése. A választás szavazás utján döntött. Megválasztották Nyéki Jenő 18 szavazattal. A megválasztott szavazata ellenében. A megválasztott választás után dr. Fanta Adolf az elnöki széket Alaghy Dezsőnek adta át, a ki előadta a folyó ügyeket. Rainiss Ferencz vizvárosi tanítónak a tanítás terén tett érdemeiért a vezető-tanítói címet adta. Velinszky Ferencz ideiglenes tanítót az iskolaszék véglegesítette. Langer János 38 évi becsületes munkálkodása után nyugalmába vonult. Az ülés több apró ügyi elintézése után véget ért.

A budapesti karmeliták búcsuja. A karmelita atyák budapesti új templomukban mely a külső Váci-út mellett a Huba utcában van, az idén tartják meg az első búcsút. Ez a búcsu szent Terézia napján, október 15-én lesz. Előző nap, szombaton, litániával kezdődik az ünnep s másnap, vasárnapon, délelőtt 10 órakor lesz a nagymise és az ünnepi szent beszéd.

Jóváhagyott alapszabály. A belügy-miniszter a budajki róm. kath. kör alapszabályait jóváhagyta.

Ejjeli támadók. Vasárnap éjjel Kozula Mihály és Tóth István székesfejérvári lakosok meglehetősen boros állapotban bandukoltak végig az utcán s egyszerre csak maguk előtt látnak két rendőrt. Ezt nem tűrhették, hogy velük a rendőrök szóba álljanak, s azért rögtön kaszával s doronggal akarták őket megugrasztani. A rendőrök azonban erőlyesebbek voltak s a két boros atyáit hüvöstre tették.

IX. Pius és XIII. Leó. Mastai-Feretti gróf bíboros, a későbbi IX. Pius pápa, a mikor XVI. Gergely halála után Rómába érkezett, hogy részt vegyen a konklávén, egy magánházban szállott meg. Itt fogadta Pecci Joachim püspök látogatását, a kit még az elhunyt pápa prekonizált a perugiai püspökségre, néhány órával a konklávéba való bevonulása előtt. Alig nyitlak meg június 17-én a Quirinal kapui, megjelent ott Pecci püspök, hogy az új pápa-

nak hódolatát bemutassa, a ki a püspököt a brüsszeli nuuziatura körül kifejtett ügyhuzósága miatt a legmelegebben megdöcsézte. XIII. Leó pápa volt tehát az első püspök, a kit IX. Pius fogadott. A francia assumptionista atyák, akik jelenleg tulajdonosi ama háznak, a melyben a két későbbi pápa először találkozott, az illető teremben márvány emléktáblát helyeztek el, a melyet minap ünnepélyesen lelepleztek.

Közigazgatási bizottsági ülés a városon. Székesfejérvár közigazg. bizottsága ma d. e. 10 órakor rendes havi ülést tartotta br. Fiáth Miklós elnöke alatt. Az ülésen semmi nevezetesebb ügy nem fordult elő. Az egészségügyi jelentés tudomásul vétetett, mely szerint az egészségügy a városban szeptember hónapban kielégítő volt, mert a születés a halálózást 38-al multa fölül. Járványos betegség csak 3 esetben fordult elő. Az állategészségügyi jelentés szerint az állatok közt nem fordult elő semmiféle betegség. — Az árvászéki jelentés tudomásul vétetett. A főispán ezután bemutatva hivatalosan Plossek Ferencz új pénzügyigazgatót, a ki a havi jelentést bemutatta. A felfelügyelő jelenti, hogy az iskolaszéknek mult hó 21-én megtartott ülésén Gyurtszki Mártonnak vezető tanítótá történt megválasztását a közoktatásügyi miniszter jóváhagyta. Velinszky Ferencznek kinevezését rendes tanítótá tudomásul vette az ülés. Az ülés ezután az ügyéségi jelentés felolvasása után véget ért.

Veszedelemes biciklista. Muiatságos jelenetet csinált ma délelőtt Kánt Oszkár nevű vaskereskedő segéd, ki rémséges kedvvel kerekedett ma a városházterem keresztül kedves biciklijével. Hanem a nagy gyorsaságnak következménye lett, mert egy szegény tejfeles kofát felkötött kosarával együtt s maga pedig szintén a kofa asszony mellé terült a földre — a tejfelbe. A rend őre gyorsan ott termett — mert közel volt a városháza — s a biciklistát bekísérte a rendőrségre.

Templomrabló. A bécsi Mária am Gestade templomba, mint lapunknak távüzenések tegnap éjjel betörték, mely alkalommal számos nagyértékű tárgy eltűnt. A rendőrség mely azonnal nyomozásokat tett folyamatba. Werdau György műlovart gyanúsítja, kit hasonló bűntényen már többször rajtakaptak. Werdau ugyanahol a templomból már a mult évben is ellopta Mária Terézia főhercegnő drága adományát. A tolvajt ekkor elfogták és bíróság elé állították, de örültnek deklarárták és elvitték a gráci tételdába. onnan később megszökött és újabb lopást követett el a gráci benzés-templomban. E második lopás után megint visszavitték a tételdába, haman szombaton újhol megszökött és Bécsnek vette útját. Egész esomó detektív van elfoglalva azzal, hogy tartózkodási helyét kinyomozza.

Mennyit isznak az angol képviselők? Vannak országok, a hol az a kérdés: mennyit isznak a választók? Angliában egy statisztikus azt számította ki: mennyit isznak a képviselők? Elég sokat. Abban a parlament ülészakban, mely most zárult be, az angol képviselők körülbelül 21.000 forint ára bort ittak meg a parlament büffetjében. Ha ezt a számot a statisztika többi adataival összevetjük, kiderül, hogy minden képviselő éppen hatszor annyi szeszes italt fogyasztott el az ülészak ideje alatt, mint átlag Anglia többi polgárai. Érdekes, hogy míg a képviselő urak az ivás terén a gyakorlatban ily jeles recorddal dicsekedhetnek, addig a mult hónapban ugyancsak sokat mennydörögtek „az alkoholizmus rettenetes terjesztése ellen.“ Lehet, hogy az erről mondott sok beszéd közben szomjaztak meg annyira.

Megszivlelésül az uri osztálynak. A komáromi várparancsnoknak leánya ment férjhez egy ezredeshez. A templomban szépen kihirdették magukat házomszor. Az esküvő előtt példásan meggyóntak és áldoztak. Másnap korán reggel a „civil plébános“ díszmagyarban robogott végig a Fő-utcán, koszosru, uszályos mátkapárt várt, de bizony megcsalódott; egyszerű uri ruhában jelentek meg, két tanu kíséretében. Mikor a jegyzőkönyv aláírására került

a sor, egyszerűen megtagadták s 8 perc mulva távoztak a „civil templomból.“ A templomban maga a vőlegény és menyasszony diszítették föl a főoltárt, a jó lelkű menyasszony egy lurdi szobrot kívánt az oltár közepére; a templom kapuját föl zöldságták. A katona zenekar a kóruson várta e pazar fényű díszfogatókat. A templom zsufolásig megtelt közönséggel, mintha csak tüntetni akart volna az új rend ellen. Az esketés fényes segédlet mellett történt zenekísérettel. Ezeket látva, önkénytelenül felsóhajtottunk: „Edes Istenem, hát kinek kellett az új rend. Bárcsak a mi intelligenciánk is hasonlóképp cselekednék mindenfelé!“

Az országos Pázmány-Egyesület első alapító tagja. Örömmel jelentjük, hogy az Országos Pázmány-Egyesület alapító tagjainak száma napról-napra gyarapodik. Így legközelebb Kacsvinszky Lajos lovag ur, a „Magyar Szemle“ érdemes kiadótulajdonos főszerkesztője jelentette be, hogy 200 trttal belép az egyesület alapítótagjai sorába. Szolgálgjon ez újabb ösztönzésül mindazoknak, kiknek Isten módot adott, hogy a kath. irodalom csak akkor fog fellendülni, ha mindenki, tehetőségéhez képest megteszi kötelességét. Az alapító tagok (200 frt. örök-alapítvány) és a pártolótagok (évi 6 fitnyi tagilletmény) az egyesület ügyvivő-elüljáróságának elnökéül, Hummer Nándor úrnál (Szent-István-Társulat, IV. Királyi Pál-utca 13 sz.) jelentkezhetni.

Hajcsa a kath. lapok ellen. A rendőrség a budapesti sajtóügyi vizsgáló-bíró megkeresésére a „Szent-Gellért“ nyomdában lefoglalta a „Krestyán“ 36-ik számát „izgatás“ miatt.

Ezredéves emlék, mint tüzoltó torony. A zimonyi Hunyady-vár romjai fölött emelt monumentális ezredéves emléktábor gondja alá vette Zimony városa. Meggyült vele a baja, mert több névtelen levélben arról értesítették a városi tanácsot, hogy a horvátok ezt a szegény-ozslopot a levegőbe fogják röppíteni. A város éjjel nappal őrizteti az emlékművet; s most a bíres városi atyáknak az az ötlete támadt, hogy mivel ugy is állandó őrt kell az emlékműnél alkalmazni, legzeleszerűbb volna az egész várost fölött uralkodó emlékmű szép erkélyes toronyát, tüzoltó toronynyá alakítani át, mivel Zimony városának ugy sinez tüzoltó tornya. A városi atyák magukévá tették ezt az ügyet, melyet a legközelebbi közgyűlés elé fognak terjesztetni.

A Sulky-féle ekepróbák, valamint a répa és burgonya kiszántó eke próbája folyó hó 17-én délelőtt 9 órakor fog K. Nyéken a vaenti állomás közelében megtartatni; melyre az érdeklődő gazdaközönséget tisztelettel meghívja a „fejermegyei gazdasági-egyesület“ elnöksége.

Lopás miatt elítélve. Tokodi Mari vaáli születésű eselédéányt lopás büntette miatt a budapesti törvényszék országosan körözötti.

szellemesség következményei. Egy német kereskedő, kinek fia született, következőleg adta tudtára az örvendetes eseményt fivérének: „Egy fia jelentkezett ma nálam, ki unokaöcsédnek adja ki magát!“ Erre a szellemes levélkére postafordulattal megérkezett a válasz, mely következőleg szólt: „Tudod, hogy nincs unokaöcsém. Dobb ki a csalót, vagy ami még okosabb volna, zárasd el!“ Ime, milyen következménye lehet annak, ha az ember nagyon is szellemes.

Pályázat. A székesfejérvári egyházmegyéhez tartozó Páty községben a római katolikus kántortanítói állásra pályázat van hirdetve október 21-iki határnappal. A folyamodványokat Magdics István kerületi espereshez Ettyekre kell benyújtani.

A havanna szivarok alkonya. A havanna szivarok kedvelői számára boros napok következnek be a közel jövőben. A kubai lázadások alkalmával ugyanis az ottani dohányvetés teljesen tönkre ment és az illetvényesek most az küldik külföldre, a mi előbbi évekről mint használhatatlan anyag visszamaradt. Persze még a 1894-iki termésből jócskán van szivar; de ha ezek is elfogynak, akkor a szivarinyenczeknek borneoi és indiai dohányleveleket kell

forgalomba hozniok. Talán a mexikói szivarok is helyettesíthetik majd egy ideig a valódi havannát. Ezek aránylag igen olcsók. A szegény halandó azonban, a ki a „valódi“ nélkül élni sem tudott eddig, tört szívvel és életuntan vándorol majd az élok között.

— **Lefoglalt zúglap.** Székesfehérváron nagy hírnévre szert tett Zseli Imre nevű újságírónak jelenleg Budapesten kiadott „Hétfői Újság“ című zúglapocskájának több számát a budapesti törvényszék lefoglalta. No lám még liberális lapokat is lefoglalnak, akkor abba pedig már csak nagy piszoknak kell lenni. Hiába a „Hétfői Újság“ is csak az egykori „Szabadság“ mintájára van szerkesztve.

— **Nagy fordulatról** tesz jelentést a párisi „Univers“. Mig a francia szabadkőművéség egyre jobban elcsavarodik balfelé, a radikalizmus irányában, a francia köztársaság u. n. opportunistá államférfiai egyre jobban eltávoloznak a szabadkőműves befolyás radikális irányától s az egyházat kezdik nem mint ellenséges hatalmat, hanem mint barátot és társat tekinteni a nemzet erkölcsi és anyagi jólétének munkálásában. „Au point de vue l'état des esprits, c'est un progrès énorme“. Most tűnik csak ki, — ugymond — XIII. Leó pápa utalásának bölcsessége, hogy a francia katolikusok lépjenek ki a tartózkodás vagy ellenségeskedés állapottól a köztársasággal szemben s nyérjék meg a köztársaság jóra való hivatát a haza felvirágoztatása iránt közös működésre.

— **Carnot özvegye a czárnénál.** Carnot özvegye elmondta a párisi lapok tudósítóinak a czárnénál tett látogatása részleteit. Cherbourgól táviratilag kapott fölszólítást a látogatás megtételére. A czárné rendkívül szívesen fogadta a tragikus véget ért elnök szerencsétlen özvegyét. Élénk kifejezést adott részvételének, emlékezett Carnot halálának minden részletére és elbeszélte, hogy ép Angliában, nagyanyjánál, Viktória királynénél volt, amikor a Lvoni gyilkosság híre az angol udvarhoz megerkezett, hol mindenki nagy részvétet tanúsított és különösen Viktória királynő adott fájdalomnak élénk kifejezést. Miklós czár megkérte Carnot özvegyét, hogy legyen ott férje sírjánál, a mikor ő azt meglátogatta. Carnotnét, mielőtt eltávozott a nagykövetségi palotából, bevezették Olga nagyhercegnőhöz is. Az özvegy gyöngéden megcsókolta a nyolcz hónapos gyermeket.

— **Ösrégi vagyonok.** A közönség általában hajlandó az ókor gazdag embereit, a kirkóll a történelem megemlékezik, tulbecsülni vagyon dolgában, holott ma akárhány ember van, aki gazdagabb náluk, Igy Krózus vagyona alig tett ki többet 30 millió forintnál, ami elég csinos összeg ugyan, de meg sem közelíti egy Vanderbilt vagy Mockay gazdagságát. Nagy vagyona volt azonban Tiberius római császárnak, a ki több mint 300 millió forintnyi vagyont hagyott hátra. Mondják, hogy utódja: Caligula ezt a rengeteg pénzt egy év alatt elpazarolta. Jókorá vagyont gyűjtött Neró császár nevelője: Seneca is, mikor meghalt, a hagyatékába mintegy 25—26 millió forintot találtak. Azóta nagy filozófus élt már a világon, de ebben egy sem közelítette meg a római stoikusok mesterét. Appiusról azt jegyezte fel a történelem, hogy öngyilkosságot követett el, mert leltárt csinálva, azt látta, hogy csak egy millió forintot tesz ki a vagyona és ennyi pénzzel a szegénységtől félt. Hogy Lucullus mennyit költött egy-egy lakomára és Kleopátra drága gyöngyöt oldott fel Antonius borában, ismeretes mindenki előtt. Mind ezek után azt, hogy ilyen gazdag emberek ma is vannak, még azzal egészítjük ki, hogy szélsőségek is — habár más formát öltöttek — nem kevésbé költségesek.

— **Tömeges kivégzés.** Megirtuk már, hogy Palamidi kikötőjében a napokban 15 rablógyilkost végeztek ki. A kivégzésről most a következő részleteket közölhetjük. Két elítélt azt kérte, hogy a templomban végezhesse utolsó imáját. Katonák kísérték őket és a két halálra ítélt mély ájtatossággal mondta el utolsó imáját. Egész ellenkezőleg viselkedett egy másik rablógyilkos. Már a vesztőhelyen volt, mikor valami módon sikerült kiszabadulnia az őrizők

kezeiből és a pillanatnyi szabadságot arra használta fel, hogy elkapta az egyik katona fegyverét és agyonlőtte önmagát. Zsebében egy papírdarabkát találtak, melyre a következő szavak voltak írva: „Csak a gyávák engedik magukat megöletni — a palikus önmaga oltja ki életét.“ Nagy nyugalmat tanúsított két más gonosztevő. Az egyik a következő szavakkal búcsuzott a néptől: „Tíz évig rabló voltam, nincs feleségem és nem érzek félelmet. Bünt követtem el, fejemmel lakok érte.“ Egy másik a következőket mondta: „Hat fejemnek kellene lenni, hogy minden bűnömért meglakoljak.“ A kivégzéseket két bakó eszközölte, de annyira elfáradtak, hogy hét kivégzés után pihenőt kellett tartaniok és csak azután folytatták véres munkájukat.

— **Pofoszkodó fakir.** Egy manchesteri orfeumban hipnotikus álomba merítették egy fakirt, ki a program szerint csak egy hét múlva volt felköltendő, az impresszió pedig fölszólította a közönséget, hogy nevezzen ki a maga köréből bizottságot a fakir alvásának ellenőrzésére. Csakugyan akadt néhány vállalkozó szellemű ur, kik készen nyilatkoztak egy éjet a fakir mellett átvirrasztani. Este egy csomó sörös palackkal beállították a helyiségre, hol eleinte kártyázással átkelt az időt, később azonban nagyon szelídek találta ezt a mulatságot és kézzelfogható módon kezdték a fakirt ellenőrizni. A csiklandozások és csipkelődések vitézül ellentállt a fakir, de a mikor az egyik bizottsági tag égő szivart tartott orra alá, felugrott a koporsóból és arezultáltozte bántalmazóját. Erre mindannyian rárohantak a fakirra, ki azonban egymaga végzett az egész társasággal és végre panaszt tett a rendőrségnél, mely neki adott igazat és a rakoncátlan ellenőrző bizottságot megbüntette.

— **Egy jósónál lelélezése.** Wight sziget Sandown helységében nemrég nagy feltűnést keltett egy jósóni ki azt állította magáról, hogy elolvashat olyan leveleket, melyeket nem mutatnak meg neki. És tényleg, a nézők között kis jegyzőkönyveket osztottak ki, melyek egyik lapjára ki-ki reírta a mit akart, azután letépte és eldugta ezt a lapot. A jegyzőkönyveket az impresszió összegyűjtötte, a jósón pedig kis vártatva hangosan elmondta, hogy mi állt a papirlapokon. Egy nézőnek kétségei támadtak az eljárás jóbizettségéről és azt mondta, hogy a jegyzőkönyveket meg kellene vizsgálni. Természetes, hogy a lelkesült közönség rögtön kidobta a kétkedőt, de ennek mégis sikerült másnap egy oly jegyzőkönyvet szerezni, a melyet a mutatónyoknál használtak és ime, a jegyzőkönyv második lapja alatt indigo papiros volt, melynek segítségével a jegyzőkönyvben tisztán olvasható volt, a mit a letépett lapra írtak. Legérdekesebb, hogy a lelélező jósón impressziója most lopás miatt porbe fogta a leleplezőt.

— **A macskák beszéde.** Néhány év előtt nagy hűhót csapott egy Garnier nevű amerikai „tudós“ azzal a kijelentésével, hogy kitanulta a majom-nyelvet. Könyvet is adott ki róla; szerencsétlenségére azonban gyorsan kiderült, hogy az egész majom-nyelv „alapatlan koholmány.“ A szélhámos amerikaiaknak most méltó utóda támadt az ugyancsak amerikai Clark tanárban, a ki azt híreszteli magáról, hogy sikerült behatolnia a macskák nyelvélének titkaiba. A macskák nyelve — mondja — nagyon hasonlít a kínai nyelvhez. „Dallamos, lágy és a fülnék jólhangzó.“ Clark körülbelül 600 szavat gyűjtött össze, melyekkel a macskák érzelmeiknek és gondolataiknak kifejezést adnak. E szavak közül sok teljesen hasonlít egymáshoz és csak a hang erősségének változása meg az eltérő hangsúlyozás árulja el, hogy különböző jelentésök van.

— **Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, keresztuti- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére** ajánkozik Szüts és társa, a bibornokérséki és Magyarországi hercegprimásának udvari szállítói. — Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Irodalom és Művészet.

A „Szent Család Képes Népnapló“, a kath. népek ezen kedvelt napjára az idén is ugyanazon alakban és nagyságban jelenik meg, mint eddig, magyar és német kiadásban. A napjárt egy bel-, mint külterületre igen esinos kiállítású s hasznos olvasmányokat tartalmaz. Nyugodt lélekkel veheti minden katolikus ember kezébe, mert belőle csak jókat tanul ismeri. — A napjárt eladási ára 30 kr, melyet a Győregházmegye könyvnyomdája fogad el.

A „Katholikus Hívdélmű Folyóirat“ októberi 10-ik füzeté a következő tartalommal jelent meg: A néptanítók anyagi helyzetéről. — A világról. — La Szalette nagy titka. — Szenteld meg az Ur napját! — Megtértek Csarnoka. — Protestáns Szemle. — Irodalom. — Vegyesek. — Saveny Róbert vagy a keresztés hadak keleten. Magyaritja: T. Pelikán Krizsó. Egy iv kath. regény. Szives figyelmébe ajánljuk a kath. olvasó közönségnek e vállalatot annál is inkább, mert a legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. Előfizetési ára egy évre 4 forint. Megrendelhető a szerkesztőségben: Pozsony, ferenczei knél.

Közgazdaság.

Kitartás.

(K. Ö.) Statisztikailag bebizonyított tény, hogy a világ majdnem minden mezőgazdasági számottevő országban a bevetett területek folyton kisebbednek. Ez a nagyfotosság körülmény, azota, hogy a nemzetközi gazdaság ngresszus egyszerűsmindekorra eltemette a tultermelésről világá kúrtölt mesét, többé meg nem dönthető. A merkantilisták tudvalevőleg a folytonos árnyatlás okának a tulprodukcziót mondották. Ezt annyival könnyebb volt a termelőkkel s fogyasztókkal elhitetni, mivel a mezőgazdaság érdekei az egész világon sajnálatra méltó mostoha elbánásban részesültek, számottevő tényezők alig találkoztak, melyek a mezőgazdaság érdekei mellett a merkantilisták tulkapásaival szemben sorompóba léptek volna. A gazdaszályon nemcsak nálunk, de egyebütt is csüggedés vett erőt. Mert ha van tultermelés, akkor hiába minden tiltakozás a nagytőke, a nemzetközi spekuláció s a börze szédéléséi ellen, akkor adjuk meg magunkat sorsunknak, redukáljuk a kenyérmagvak termelését, mert a mezőgazdasági foglalkozás megszűnt hasznosítható foglalkozás lenni.

A viszonyok azonban lényegesen megváltoztak. Még nagyipari államok is, belátván a mezőgazdaság hanyatlásának a nemzetek egész gazdasági fejlődésére befolyással bíró hatását, sietnek törvényhízási uton a mezőgazdaság védelmére. Ennek következményei Európászerte mutatkoznak. Mi persze a kezdetnek kezdetén vagyunk még. De hát ez is valami. Mert tekintve, hogy az utóbbi időkben a mezőgazdaság érdekei megvédelmezése mint elsőrangú kérdés kezd s köztudatba átmenni, az eredménynyel meg lehetünk elégedve, ha figyelembe vesszük, hogy közkörmányzatunk minden ténykedése a merkantil érdekek támogatásával a mezőgazdaság rovására érvényesült. Ezt a mezőgazdaságra ellenséges tendenciát megöröni, nem megvetendő eredmény.

Tultermelés tehát nincs. És mégis az utolsó 5 évben oly alacsony nívóra szállottak alá a gabonaárak, hogy a mezőgazdasággal foglalkozás tisztességes polgári hasznot nem biztosított. Már ebből is látszik, mily perid játékot folytatott a merkantil gazdasági politika protektorátura alatt a nemzetközi spekuláció, gyalázatára a civilizált kormányok létezőkének. Van azonban a dolognak gyakorlatilag igen fontos oldala. Ha nincs általános tulprodukczió, akkor a mezőgazdaság nem szűnhet meg hasznosítható foglalkozás lenni. Ha a gabonával bevetett területek folytonosan s rohamosan kisebbednek, ez szükségképpen a

kényelmes új lépcső vezet a Mátyás-templomhoz. Nem lehetetlen különben, hogy a Szent-István szobrát a Mátyás-templom előtt a Szent-Háromság téren helyezik el, amint ezt annak idején a tárgyalás alkalmával Wekerle Sándor javasolta. A szobor alkalmasint a jövő évben készen lesz.

A királyi pár a Rivierán. Ő felsége a királyné az idén is, mint minden esztendőben hosszabb tartózkodásra Cap Martinbe utazik. Nizsből jelentik, hogy az előkészületek a királyné ott időzésére már most folynak. A szállót, amelyben lakni fog, restaurálni fogják és számtalan munkás sietve dolgozik az új épületszámnyon, amiáltal a homlokzat tizenkilenc méterrel meghosszabbodik. A fogadóban berendezett villamos világítás nem kevesebb, mint 900 lámpából áll. A fogadó igazgatója nemrég Bécsben járt megbeszélre a teendőket. A királyné december 15-20-ika között érkezik a Rivierára és ugyanabba a lakosztályba száll, amelyet már a múlt esztendőben is birt. Alkalmasint április hónap előtt nem is távozik Cap-Martinból. Ha váratlan akadály nem jön közbe a király meglátogatja Cap-Martinben felsőges nejét.

A választók figyelmébe. A választókat figyelmeztetjük, hogy a leszavazás megkönnyítése céljából az igazoló jegyeiket a kiadás céljából összeült bizottságnál október hó 9., 20. és 21-én a városház nagytérképben d. e. 9-12 óráig délután 2-5-ig vehetik át. Az igazoló jegyek átvétele annál is inkább ajánlatos, mert így ki lesznek kerülve a választási elnökök által már szokottá vált erőszakos elutasítások s ezen jeggyel előbb szavazhatnak le, mint a kik igazoló jegyeiket nem vették ki.

Iskolaszéki ülés. Az iskolaszék hétfőn október hó 12-én d. e. 10 órákor ülést tartott dr. Fantá Adolf elnöke alatt. A gyűlés legfontosabb tárgya volt a palota-utcai elemi iskola vezető-tanítói állásának betöltése. A választás szavazás után dönt el. Megválasztották Nyéki Jenő 18 szavazattal. A másy Ferencz 4 szavazata ellenében. A megejtett választás után dr. Fantá Adolf az elnöki széket Alaghy Dezsőnek adta át, a ki előadta a folyó ügyeket. Rainiss Ferencz vizivárosi tanítónak a tanítás terén tett érdemeiért a vezető-tanítói címet adta. Velinszky Ferencz ideiglenes tanítót az iskolaszék véglegesítette. Langér János 38 évi becsületese munkálkodása után nyugalmába vonult. Az ülés több apró ügy elintézése után véget ért.

A budapesti karmeliták bnejsja. A karmelita atyák budapesti új templomukban mely a külső Váci-ut mellett a Hiba utcában van, az idén tartják meg az első búcsút. Ez a búcsu szent Terézia napján, október 15-én lesz. Előző nap, szombaton, litániával kezdődik az ünnep s másnap, vasárnapon, délelőtt 10 órákor lesz a nagymise és az ünnepi szent beszéd.

Jóváhagyott alapszabály. A belügy-miniszter a bodajki róm. kath. kör alapszabályait jóváhagyta.

Ejjeli támadók. Vasárnap éjjel Kozula Mihály és Tóth István székesfejérvári lakosok meglehetősen boros állapotban bandukoltak végig az utcán s egyszerre csak maguk előtt látnak két rendőrt. Ezt nem tűrhették, hogy velük a rendőrök szóba álljanak, s azért rögtön kaszával s doronggal akarták őket megugrasztani. A rendőrök azonban erősebbek voltak s a két boros atyafit hüvőre tették.

IX. Pius és XIII. Leó. Mastai-Feretti gróf bíboros, a későbbi IX. Pius pápa, a mikor XVI. Gergely halála után Rómába érkezett, hogy részt vegyen a konklávében, egy magán-példásan meggyöntak és áldoztak. Másnap korán reggel a „civil plébános“ diszmagyarban robogott végig a Fő-utczán, koszoros, uszályos mátkapárt várt, de bizony megcsalódott; egyszerű uri ruhában jelentek meg, két tanu kíséretében. Mikor a jegyzőkönyv aláírására került

nak hódolatát bemutatása, a ki a püspököt a brüsszeli nuocziatura körül kifejelett ügyhuzósága miatt a legmelegebben megdicsérte. XIII. Leó pápa volt tehát az első püspök, a kit IX. Pius fogadott. A franciaia assumptionistá atyák, akik jelenleg tulajdonosai ama háznak, a melyben a két későbbi pápa elősszür találkozott, az illető teremben márvány emléktáblát helyeztek el, a melyet minap ünnepélyesen lelepleztek.

Közigazgatási bizottsági ülés a városnal. Székesfejérvár közigazg. bizottsága ma d. e. 10 órákor rendes havi ülést tartotta br. Fiáth Miklós elnöke alatt. Az ülésen semmi nevezetesebb ügy nem fordult elő. Az egészségügyi jelentés tudomásul vétetett, mely szerint az egészségügy a városban szeptember hónapban kielégítő volt, mert a születés a halálhoz 38-al multa fölül. Járványos betegség csak 3 esetben fordult elő. Az állategészségügyi jelentés szerint az állatok közt nem fordult elő semmi féle betegség. — Az árvaszéki jelentés tudomásul vétetett. A főispán ezután bemutatta hivatalosan Plosske Ferencz új pénzügyigazgatót, a ki a havi jelentést bemutatta. A tanfelügyelő jelenti, hogy az iskolaszéknek mult hó 21-én megtartott ülésén Gyurtsik Márton vezető tanítót a történt megválasztását a közoktatásügyi miniszter jóváhagyta. Velinszky Ferencznek kinevezését rendes tanítótá tudomásul vette az ülés. Az ülés ezután az ügyészégi jelentés felolvasása után véget ért.

Veszedelemes biciklista. Muiatságos jelenetet csinált ma délelőtt Kánt Oszkár nevű vaskoreskedő segéd, ki rémséges kedvvel kerekedett ma a városháztéren keresztül kedves biciklijével. Hanem a nagy gyorsaságnak következménye lett, mert egy szegény tejeles kofát felkötött kosrával együtt s maga pedig szintén a kofa asszony mellé terült a földre — a téjfelbe. A rend öre gyorsan ott termett — mert közel volt a városháza — s a biciklistát bekísérte a rendőrségre.

Templomrabló. A hécsi Mária am Gestade templomba, mint lapunknak távivatozák tegnap éjjel betörték, mely alkalommal számos nagyértékű tárgy eltűnt. A rendőrség mely azonnal nyomozásokat tett folyamathba. Werdau György műlovart gyanúsítja, kit hasonló bűntényen már többször rajtakaptak. Werdau ugyanahol a templomból már a mult éhen is olopta Márta Terézia főhercegnő drága adományát. A tolvajt ekkor elfogták és bíróság elé állították, de örülnek deklarálták és elvitték a gráciá téboldába. onnan később megszökött és újabb lopást követett el a gráciá benzés-templomban. E második lopás után megint visszavitték a téboldába, honnan szombaton újból megszökött és Bécsnek vette útját. Egész csomó detektív van elfoglalva azzal, hogy tartózkodási helyét kiunyozza.

Mennyit isznak az angol képviselők? Vannak országok, a hol az a kérdés: mennyit isznak a választók? Angliában egy statisztikus azt számította ki: mennyit isznak a képviselők? Elég sokat. Abban a parlamenti ülészakban, mely most zárult be, az angol képviselők körülbelül 21.000 forint ára bort ittak meg a parlament büffetjében. Ha ezt a számot a statisztika többi adataival összevetjük, kiderül, hogy minden képviselő éppen hatszor annyi szeszes italt fogyasztott el az ülészak ideje alatt, mint átlag Anglia többi polgárai. Érdekes, hogy míg a képviselő urak az ivás terén a gyakorlatban ily jeles recordal dicsekedhetnek, addig a mult hónapban ugyancsak sokat meynydörögtek „az alkoholizmus rettenetes terjesztése ellen.“ Lehet, hogy az erről mondott sok beszéd közben szomjaztak meg anyyira.

Megszivlelésül az uri osztálynak. A komáromi várparancsnoknak leánya ment férjhez egy ezredeshez. A templomban szépen kihirdették magukat háromszor. Az esküvő előtt példásan meggyöntak és áldoztak. Másnap korán reggel a „civil plébános“ diszmagyarban robogott végig a Fő-utczán, koszoros, uszályos mátkapárt várt, de bizony megcsalódott; egyszerű uri ruhában jelentek meg, két tanu kíséretében. Mikor a jegyzőkönyv aláírására került

a sor, egyszerűen megtagadták s 8 perc mulva távoztak a „civil templomból.“ A templomban maga a vőlegény és menyasszony díszítették föl a főoltárt, a jó lelkű menyasszony egy lurdi szobrot kívánt az oltár középeré; a templom kapuját föl zöldágozták. A katona zenekar a kóruson várta e pazar fényű díszfogásokat. A templom szufoltság megtelt közönséggel, mintha csak tüntetni akart volna az új rend ellen. Az esketés fényes segédlet mellett történt zenekísérettel. Ezeket látva, önkénytelenül felsóhajtottunk: „Édes Istenem, hát kinek kellett az új rend. Bárcsak a mi intelligenciánk is hasonlóképp cselekednék mindenfelé!“

Az országos Pázmány-Egyesület első alapító tagja. Örömmel jelentjük, hogy az Országos Pázmány-Egyesület alapító tagjainak száma napról-napra gyarapodik. Így legközelebb Kacsavinszky Lajos lovag ur, a „Magyar Szemle“ érdemes kiadótulajdonos főszerkesztője jelentette be, hogy 200 irrtal belép az egyesület alapítótagjai sorába. Szolgálgjon ez újabb ösztönzésül mindazoknak, kiknek Isten módot adott, hogy a kath. irodalom csak akkor fog fellendülni, ha mindenki, tehetőségéhez képest megteszi kötelességét. Az alapító tagok (200 frt. örök-alapítvány) és a pártolótagok (évi 6 ftnyi tagilletmény) az egyesület ügyvivő-előjáróságának elnökével, Hunmár Nándor urnál (Szent-István-Társulat, IV., Királyi Pál-utca 13 sz.) jelentkezhetni.

Hajsa a kath. lapok ellen. A rendőrség a budapesti sajtóügyi vizsgáló-bíró megkeresésére a „Szent-Gellért“ nyomdában lefogalta a „Krestyán“ 36-ik számát „izgatás“ miatt.

Ezredéves emlék, mint túlzó torony. A zimonyi Hunyady-vár romjai fölött emelt monumentális ezredéves emléket gondja alá vette Zimony városa. Meggyűllt vele a baja, mert több névtelen levélben arról értesítették a városi tanácsot, hogy a horvátok ezt a szegény-oszlopot a levegőbe fogják röpíteni. A város éjjel nappal őrizteti az emlékművet; s most a bíres városi atyáknak az az ötlete támadt, hogy mivel ugy is állandó őrt kell az emlékműnél alkalmazni, legcélszerűbb volna az egész város fölött uralkodó emlékmű szép erkélyes tornyát, túlzó toronyává alakítani át, mivel Zimony városának ugy sincs túlzó toornya. A városi atyák magukévá tették ezt az ügyet, melyet a legközelebbi közgyűlés elé fognak terjesztetni.

A Sulky-féle ekepróbák, valamint a répa és burgonya-kiszántó ekék próbája folyó hó 17-én délelőtt 9 órákor fog K. Nyéken a vaenti állomás közelében megtartatni; melyre az érdeklődő gazdaközönséget tisztelettel meghívja a „fejérmegyei gazdasági-egyesület“ elnöksége.

Lopás miatt elítélve. Tokodi Mari vaáli születésű cselédleányt lopás bűntette miatt a budapesti törvényszék országosban kötözteti.

Szellemesség következményei. Egy német kereskedő, kinek fia született, következőleg adta tudtára az ötvenedtes eseményt fivérének: „Egy fia jelentkezett ma nálam, ki unokaöcsédnek adja ki magát!“ Erre a szellemes levélkére postafordulattal megérkezett a válasz, mely következőleg szólt: „Tudod, hogy nincs unokaöcsém. Dóbd ki a csalót, vagy ami még okosabb volna, zárasd el!“ Ime, milyen következménye lehet annak, ha az ember nagyon is szellemes.

Pályázat. A székesfejérvári egyházmegyéhez tartozó Páty községben a római katolikus kántortanítói állásra pályázat van hirdetve október 21-iki határnapnál. A folyamodványokat Magdiós István kerületi espereshez Étyekre kell benyújtani.

A havanna szivar alkonya. A havanna szivarok kedvelői számára boros napok következnek be a közel jövőben. A kubai lázadások alkalmával ugyanis az ottani dohányvetés teljesen tönkre ment és az ültetvényesek most az küldik külföldre, a mi előbbi évekről mint használhatatlan anyag visszamaradt. Persze még a 1894-iki termésből jócskán van szivar; de ha ezek is elfognak, akkor a szivarinyenczeknek borneoi és indiai dohányleveleket kell

forgalomba hozniok. Talán a mexikói szivarok is helyettesíthetik majd egy ideig a valódi havannát. Ezek aránylag igen olcsók. A szegény halandó azonban, a ki a „valódi” nélkül élni sem tudott eddig, tört szívvel és életuntan vándorol majd az élők között.

— **Lefoglalt zúglop.** Székesfehérváron nagy hírnévre szert tett Zseli Imre nevű újságírónak jelenleg Budapesten kiadott „Hétfői Újság” című zúglopocskájának több számát a budapesti törvényszék lefoglalta. No lám még liberális lapokat is lefoglalnak, akkor abba pedig már csak nagy piszoknak kell lenni. Hiába a „Hétfői Újság” is csak az egykori „Szabadság” mintájára van szerkesztve.

— **Nagy fordulatról** tesz jelentést a párisi „Univers”. Mig a francia szabadjóművészek egyre jobban elcsavarodnak balfelé, a radikalizmus irányában, a francia köztársaság u. n. opportunista államférfiai egyre jobban eltávolodnak a szabadjóműves befolyás radikális irányától s az egyházat kezdik nem mint ellenséges hatalmat, hanem mint barátot és társat tekinteni a nemzet erkölcsi és anyagi jólétének munkálásában. „Au point de vue l'état des esprits, c'est un progrès énorme”. Most tűnik csak ki, — ugymond — XIII. Leó pápa utalásának bölcsessége, hogy a francia katolikusok lépjenek ki a tartózkodás vagy ellenségeskedés állapotából a köztársasággal szemben s nyerjék meg a köztársaság jóra való hivatát a haza felvirágoztatására iránt közös működésre.

— **Carnot özvegye** a czárnénál. Carnot özvegye elmondta a párisi lapok tudósítóinak a czárnénál tett látogatása részleteit. Cherbourgól táviratilag kapott fölszólítást a látogatás megtételére. A czárné rendkívül szívesen fogadta a tragikus véget ért elnök szerencsétlen özvegyét. Élénk kifejezést adott részvétének, emlékezett Carnot halálának minden részletére és elbeszélte, hogy ép Angliában, nagyanyjánál, Viktória királynénél volt, amikor a Lvoni gyilkosság híre az angol udvarhoz megérkezett, hol mindenki nagy részvétet tanusított és különösen Viktória királyné adott fájdalomnak élénk kifejezést. Miklós czár megkérte Carnot özvegyét, hogy legyen ott férje sirjánál, a mikor ő azt meglátogatta. Carnotnét, mielőtt eltávozott a nagykövetségi palotából, bevezették Olga nagyhercegnőhöz is. Az özvegy gyöngéden megcsókolta a nyolcz hónapos gyermeket.

— **Ósrégi vagyonok.** A közönség általában hajlandó az ó-kor gazdag embereit, a kirkórt a történelem megemlékezik, tulbecsülni vagyon dolgában, holott ma akárhány ember van, aki gazdagabb náluk. Így Krózus vagyona alig tett ki többet 30 millió forintnál, ami elég csinos összeg ugyan, de meg sem közelíti egy Vanderbilt vagy Mockay gazdagságát. Nagy vagyona volt azonban Tiberius római császárnak, a ki több mint 300 millió forintnyi vagyont hagyott hátra. Mondják, hogy utódja: Caligula ezt a rengeteg pénzt egy év alatt elpazarolta. Jókora vagyont gyűjtött Neró császár nevelője: Seneca is, mikor meghalt, a hagyatékába mintegy 25—26 millió forintot találtak. Azóta nagy filozófus élt már a világon, de ebben egy sem közelítette meg a római stoikusok mesterét. Appiusról azt jegyezte fel a történelem, hogy öngyilkosságot követett el, mert leltárt csinálva, azt látta, hogy csak egy millió forintot tesz ki a vagyona és ennyi pénzzel a szegénységtől félt. Hogy Lucullus mennyit költött egy-egy lakomára és Kleopátra drága gyöngyöt oldott fel Antonius borában, ismeretes mindenki előtt. Mind ezek után azt, hogy ilyen gazdag emberek ma is vannak, még azzal egészítjük ki, hogy szépségeik is — habár más formát öltöttek — nem kevésbé költségesek.

— **Tömeges kivégzés.** Megirtuk már, hogy Palamidi kikötőjében a napokban 15 rablógyilkost végeztek ki. A kivégzésről most a következő részleteket közölhetjük. Két elítélt azt kérte, hogy a templomban végezhesse utolsó imáját. Katonák kísérték őket és a két halálra ítélt mély ájtatossággal mondta el utolsó imáját. Egész ellenkezőleg viselkedett egy másik rablógyilkos. Már a vesztőhelyen volt, mikor valami módon sikerült kiszabadulnia az őrizők

kezeiből és a pillanatnyi szabadságot arra használta fel, hogy elkapta az egyik katonára fegyverét és agyonlőtte önmagát. Zsebében egy papírdarabkát találtak, melyre a következő szavak voltak írva: „Csak a gyávák engedik magukat megöletni — a palikus önmaga oltja ki életét.” Nagy nyugalmat tanusított két más gonosztevő. Az egyik a következő szavakkal bucsuzott a néptől: „Tíz évig rabló voltam, nincs feleségem és nem érzek félelmet Bűnt követtem el, fejemmel lakok érte.” Egy másik a következőkkel mondta: „Hat fejemnek kellene lenni, hogy minden bűnömért megölöljék.” A kivégzéseket két bakó eszközölte, de annyira elfáradtak, hogy hét kivégzés után pihenőt kellett tartaniok és csak azután folytatták véres munkájukat.

— **Pofoszkodó fakir.** Egy manchesteri orfeumban hipnotikus álomba merítették egy fakirt, ki a program szerint csak egy hét múlva volt felköltendő, az impresszió pedig fölszólította a közönséget, hogy nevezzen ki a maga köréből bizottságot a fakir alvásának ellenőrzésére. Csakugyan akadt néhány vállalkozó szellemű ur, kik készen nyilatkoztak egy éjt a fakir mellett átvirrasztani. Este egy csomó sörös palackkal beállították a helyiségbe, hol eleinte kártyázással ülték az időt, később azonban nagyon szelídek találtak ezt a mulatságot és kézzelfogható módon kezdték a fakirt ellenőrizni. A csiklandozások és csipkelődések vitézül ellentállt a fakir, de a mikor az egyik bizottsági tag égő szivart tartott orra alá, felugrott a koporsóból és arculütötte bántalmazóját. Erre mindannyian rárohantak a fakirra, ki azonban egymaga végzett az egész társasággal és végre panaszt tett a rendőrségnél, mely neki adott igazat és a rakoncátlan ellenőrző bizottságot megbüntette.

— **Egy jósnő leleczázása.** Wight sziget Sandown helységében nemrég nagy feltűnést keltett egy jósnő ki azt állította magáról, hogy előlvas olyan leveleket, melyeket nem mutatnak meg neki. És tényleg, a nézők között kis jegyzőkönyveket osztottak ki, melyek egyik lapjára ki-ki reírta a mit akart, azután letépte és eldugta ezt a lapot. A jegyzőkönyveket az impresszárió összegyűjtötte, a jósnő pedig kis vártatva hangosan elmondta, hogy mi állt a papirlapokon. Egy nézőnek kétségei támadtak az eljárás jöhízemtsége iránt és azt mondta, hogy a jegyzőkönyveket meg kellene vizsgálni. Természetes, hogy a lelkesült közönség rögtön kidobta a kételkedőt, de ennek mégis sikerült másnap egy oly jegyzőkönyvet szerezni, a melyet a mutatónyelnek használtak és ime, a jegyzőkönyv második lapja alatt indigo papiros volt, melynek segítségével a jegyzőkönyvben tisztán olvasható volt, a mit a letéptet lapra irtak. Legérdekesebb, hogy a leleczázott jósnő impresszáriója most lopás miatt pörbe fogta a leleplezőt.

— **A macskák beszéde.** Néhány év előtt nagy hűhöt csapott egy Garnier nevű amerikai „tudós” azzal a kijelentésével, hogy kitanulta a majom-nyelvet. Könyvet is adott ki róla; szerencsétlenségére azonban gyorsan kiderült, hogy az egész majom-nyelv „alaptalan koholmány.” A szélhámos amerikaiaknak most méltó utódatámadt az ugyancsak amerikai Clark tanárban, a ki azt híreszteli magáról, hogy sikerült behatolnia a macskák nyelvénél titaiba. A macskák nyelve — mondja — nagyon hasonló a kínai nyelvhez. „Dallamos, légy és a filnek jóhangzó.” Clark körülbelül 600 szavot gyűjtött össze, melyekkel a macskák érzelmeiknek és gondolataiknak kifejezést adnak. E szavak közül sok teljesen hasonló egymáshoz és csak a hang erősségének változása meg az eltérő hangsúlyozás árulja el, hogy különböző jelentésök van.

— **Egyházi szerek,** zászlók, miseruhák, keresztuti- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és társa, a bibornokérséki és Magyarország hercegprimásának udvari szállítói. — Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Irodalom és Művészet.

A „Szent Család Képes Népnaptára”, a kath. népnek ezen kedvelt naptára az idén is ugyanazon alakban és nagyságban jelenik meg, mint eddig, magyar és német kiadásban. A naptár ugy bel-, mint kültartalmára igen csinos kiállítású és hasznos olvasmányokat tartalmaz. Nyugodt lélekkel veheti minden katolikus ember kezébe, mert belőle csak jókat tanul ismereni. — A naptár eladási ára 30 kr, melyet a Györegyházmegye könyvnyomdája fogad el.

A „Katholikus Hitvédelmi Folyóirat” októberi 10-ik füzeté a következő tartalommal jelent meg: A néptanítók anyagi helyzetéről. — A világról. — La Szalette nagy titka. — Szenteld meg az Ur napját! — Megtértek Csarnoka. — Protestáns Szemle. — Irodalom. — Vegyesek. — Saverly Róbert vagy a kereszties hadak keleten. Magyaritja: T. Pelikán Krizsó. Egy iv kath. regény. — Szives figyelmébe ajánljuk a kath. olvasó közönségnek e vállalatot annál is inkább, mert a legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. Előfizetési ára egy évre 4 forint. Megrendelhető a szerkesztőségben: Pozsony, ferencziaknál.

Közgazdaság.

Kitartás.

(K. Ö.) Statisztikailag bebizonyított tény, hogy a világ majdnem minden mezőgazdaságilag számottevő országban a bevetett területek folyton kisebbednek. Ez a nagyfontosságú körülmény, azóta, hogy a nemzetközi gazdaság-egyszersmindenkorra eltemette a tultermelésről világig kúrtolt mesét, többé meg nem dönthető. A merkantilisták tudvalevőleg a folytonos árhanatlanság okának a tulprodukeziót mondták. Ezt annypal könnyebb volt a termelőkkel s fogyasztókkal elhitetni, mivel a mezőgazdaság érdekei az egész világon sajnaláramlást mostoha elbánásban részesültek, számottevő tényezők alig találkoztak, melyek a mezőgazdaság érdekei mellett a merkantilisták tulkapásaival szemben sorompóba léptek volna. A gazdaságtalpon nemcsak nálunk, de egybeült is csigdesített vett erőt. Mert ha van tultermelés, akkor hiába minden tiltakozás a nagytőke, a nemzetközi spekuláció s a börze szédelgése ellen, akkor adjuk meg magunkat sorsunknak, redukáljuk a kenyérmagvak termelését, mert a mezőgazdasági foglalkozás megszűnt hasznathajtó foglalkozás lenni.

A viszonyok azonban lényegesen megváltoztak. Még nagyipari államok is, belátnván a mezőgazdaság hanyatlásának a nemzetek egész gazdasági fejlődésére befolyással bíró hatását, sietnek törvényházi uton a mezőgazdaság védelmére. Ennek következményei Európászerte mutatkoznak. Mi persze a kezdetnek kezdetén vagyunk még. De hát ez is valami. Mert tekintve, hogy az utóbbi időkben a mezőgazdaság érdekei megvédelmezése mint elsőrangú kérdés kezd a köztudatba átmenni, az eredményenyl meg lehetőnk elégedve, ha figyelembe vesszük, hogy közkormányzatunk minden ténykedése a merkantill érdekek támogatásával a mezőgazdaság rovására érvényesült. Ezt a mezőgazdaságra ellenséges tendenciát megtörni, nem megvetendő eredmény.

Tultermelés tehát nincs. És mégis az utolsó 5 évben oly alacsony nivóra szállottak alá a gabonaárak, hogy a mezőgazdasággal foglalkozás tisztességes polgári hasznót nem biztosított. Már ebből is látszik, mily perfid taktikát folytatott a merkantill gazdasági politika protektorátura alatt a nemzetközi spekuláció, gyakorlatára a civilizált kormányok létesítésének. Van azonban a dolagnak gyakorlatilag igen fontos oldala. Ha nines általános tulprodukezió, akkor a mezőgazdaság nem szűnhet meg hasznathajtó foglalkozás lenni. Ha a gabonával bevetett területek folytonosan s rohamosan kisebbednek, ez szükségképen a

gabonárák rohamos emelkedésére kell, hogy vezessen. Ebből pedig az következik, hogy azok az államok, melyek a mezőgazdasági foglalkozásra predesztináltak, mint teszem Magyarország is, saját létérdekeik vétenének, ha a kenyérmagvak termelését redukálnák, s hallgatnának a merkantilisták tanácsaira, melyek már csak azért is semmitérők, mivel gazdasági fejlődésünk természetes menetét megakasztani célszök.

Ha az angol gyarmatok, ha Ausztria, ha az Egyesült-Államok, ha Argentína s a világ más gabonaexport államai folyón redukálják a gabonával bevett területeket, csak be kell következnie annak az állapotnak, hogy a gabona újra nemcsak keresletnek, hanem oly értéknek örvendjen, mely megfelel a termelési költségeknek s a tisztességes polgári haszonnak.

A magyar gazda, habár súlyos idők nehezdednek vállaira, ne csüggedjen. Legyen kitartó. Ne hallgasson a merkantilisták világnak kürtölt jelszavakra. Termeljen tovább is kedvvel, buzgalommal; fáradozásának méltó jutalma el nem maradhat. Mi a mezőgazdaságra vagyunk utalva, arra pedig nagy jövő vár. Nemcsak a gazdán akarunk segíteni, de a mezőgazdaság virulására az ország gazdasági fellendülését kiépíteni. Kitartás! Annnyival is inkább, mert mi másként boldogulni úgy sem tudunk. A magyar nemzet sorsa a mezőgazdaság virulásához van kötve. És mivel ezt tudjuk, küzdeni fogunk mindaddig, míg a mezőgazdaság érdekei nem részesítettnek méltó figyelemben.

*** Moóri szüret.** Mint levelezünk írja — a szüret e héttel végét érte Moórott. A jégverés folytán, mely aug. 22-én meglátogatta szőlőnköt, a bor ugy mennyisége, mint minőség tekintetében nem felel meg a várakozásnak. — Vágner mustméről szerint a legtöbb must 10—12 fokot mutatott, holott Moórott a czukortartalomnak 13—14 foknak kell lenni. — A kereslet igen gyér; az eladók nagyon magasra tartják a must árát, t. i.: 27—30 krig. Egy pár vendégül mégis a szükséges mustszükségletet bevásárolta a múlt héten 25—27 krig literjét. — A rengeteg sok szőlőből az egész szüret kbl. 20—30,000 hektóra becsültek:

*** Mennyi mustot ad a szőlő?** A szőlőből nyert must mennyisége függ a szőlő fajtájától, érettségi állapotától, a cefre kezelésétől és a borsajtó minőségétől. A husosabb szőlő kevesebb lét ad, mint a levelesebb, direkt borszőlők. Mig például a husos csemegefajták a legtöbbet 70—75% mustnál, a borszőlők 80—90% mustot adnak. A tökéletesen érett szőlő jóval több mustot ad, mint az éretlen. A fermentált vagyis egyideig a törkölyén hagyott cefre több mustot ad, mint a frissen sajtolt. A modern, jó szerkezetű borsajtó által 5—8%-kal több mustot nyerünk, mint a régi faszajtókkal.

*** Fejős tehének tisztogatása.** Sokan nagyon keveset adnak arra, hogy a fejős teheneket rendszeren tisztogassák a vakaróval és kefével, mivel nem tudják, milyen lényeges befolyást gyakorol az a fejős tehenekre, gyakorlati próbák bizonyították, hogy az a fejős tehén, amelyik rendszeren tisztogatva lett és a tisztogatáshoz éveken át hozzá volt szoktatva, mikor egy alkalommal 8 napon át senki sem tisztogatta, 5 literrel kevesebbet adott mint az előtt, és később is, abban az időben, a melyekben tisztogatva lett. Ez az eredmény kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy a teheneknek a gondos ápolás és tisztogatás milyen hasznos és szükséges, holott pedig legtöbben kisgazdáink közül mitsem törődnek vele, van-e tisztogatva tehenük, vagy nincsen. Bizonyára, ha a teljesre oly szembeéltő befolyást gyakorol a gondos ápolás és tisztogatás, akkor a test fejlődését is kétségkívül nagyban elősegíti. Nem kell tehát sajnálnunk azt a kis negyedórát, melyet egy-egy fejős tehenünk napokénti tisztogatása igénybe vesz, bőven kárpótól benünket az a kis fáradság és munka, állataink pedig hálásak lesznek, mert a tisztogatást meg-

szokva örömmel várják a perczet, amelyben hozzájuk közelítünk a végből, hogy őket megtisztogassuk.

VASUTI UJ MENETREND.

— Érvényes 1896. okt. 1-től. —

Budapest—Székesfejérvár—N.-Kanizsa.

	indul	érkezik	indul	érkezik
Gyorsv.	7:00 reg.	8:30 d.e.	8:40 d.e.	11:45 d.e.
Szem.v.	7:10 reg.	9:16 d.e.	9:26 d.e.	1:39 d.u.
Vegy.v.	2:25 d.u.	4:27 d.u.	4:33 d.u.	8:55 este
Vegy.v.	5:25 d.u.	7:39 este	—	—
Gyorsv.	7:45 este	9:11 este	9:18 este	12:10 éjjel
Szem.v.	9:25 este	11:33 este	11:43 este	3:52 éjjel

N.-Kanizsa—Székesfejérvár—Budapest.

	indul	érkezik	indul	érkezik
Szem.v.	12:15 éjjel	4:16 reg.	4:24 reg.	6:29 d.e.
Vegy.v.	—	—	6:15 reg.	8:25 d.e.
Gyorsv.	5:47 reg.	8:39 reg.	8:49 reg.	10:10 d.e.
Vegy.v.	10:00 d.e.	2:10 d.u.	2:35 d.u.	4:31 d.u.
Szem.v.	2:00 d.u.	6:00 d.u.	6:08 este	8:12 este
Gyorsv.	5:06 d.u.	8:00 este	8:15 este	9:40 este

A Balatontavi gőzhajózási részv. társulat menetrendje.

Siófok-Balatonfüred és vissza.

Siófok	11:10, d. e.	4:00, d. u.
Balatonfüred	12:10, d. u.	3:00, " "

Boglár-Révfülp Badacsony és vissza.

Boglár	12:15, 3:15, 4:15, 11:—
Révfülp	1:00, 4:50, 10:30
Badacsony	1:50, 2:20, —

Képviselek és választók figyelmébe!

Választási

zászlók és jelvények

legolcsóbban és leggyorsabban készíttetnek:

Csikós Endrénél

Székesfejérvárott.

Képviselek és választók figyelmébe!

Hirdetmény.

A világ legnagyobb olcsósága az amerikai mérleg,

mely minden eddigieket felülmul; mindenféle mázsáláshoz használható, ugymint: gabonához, széna, szalma, répa, burgonya, hus, liszt, vaj és minden, a házban előforduló czikkekekhez, erős vasszerkezetű, könnyen kezelhető, finom, szolid készítmény, és soha nem rongálódhatik. A mérleg ára magyarazzal együtt:

200	300	400
2 frt 20.	3 frt 20.	4 frt 20.

A mérleg utánvétellel küldetik a megrendelő postájához, az én költségemen.

Bergl Sándor,
Somogy-Szill.

Nyomatott Szammer Imrénél, Székesfejérvárott.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására adni, miszerint a Kossuth-utca 5. szám (Kereskedelmi akadémia épület) alatt lévő fodrász üzlet most már nem az enyém. Midőn évek hosszu során át tanusított kegyes pártfogásért legmélyebb köszönetemet nyilvánítom, egyszersmind értesitem, hogy szeptember 24-től kezdve a Kossuth-utca 15. szám alatt lévő újonnan berendezett fodrász üzletben állók a nagyérdemű közönségnek minden időben szolgálatára.

Nagybecsű pártfogásért esdve maradtam, Székesfejérvár, 1896. szept. 14-án.

alázatos szolgálója:

Barna Lajos
fodrász.

MEGRENDELHETŐ!

Gróf Zichy Aladár ur Vajta és sár-szent-miklósi (102 kat. hold) immunis homokszőlőtelepéről és gyümölcsfaiskolájából közel négy millió sima és gyökeres európai és amerikai szőlővessző és 80,000 3—4 éves gyümölcsfa a következő fajokban:

Muscát Alexandrine, Chasselas blanc, Chasselas rouge, sima ezre 10 frt, gyökeres 15 frt. Madein, Mézes fehér, Fehér burgundi, sima ezre 6 frt, gyökeres 10 frt. — Olasz Rizling, Zöld silváni, Kővi dinka, Hárslevelű (Ezerjő), Szlankamenka, Merlő, Kadarka, Oportó, Zierfandli, sima ezre 5 frt, gyökeres 9 frt. — Fenti fajokból néhány ezer fa, jól összeforrt, Ripária portálisra oltott oltvány is eladó 120—130 frt ezrenként.

Ripária portális, sima, I. rendű 15 frt. II. rendű 8 frt.

Alma és körte, magasztörzsű, névvel ellátva, drbonként 35 kr, százanként 32 frt, ezrenként 300 frt.

Papirhéjú 4 éves diófák, drbonként 50 kr, százanként 45 frt.

Ószi barack-szemzések 1—2 éves, 25 krtól 30 krig.

Maclura Aurentiaca, egy éves, legszebb élősvénynt ad, ezre 10 frt.

Egy éves alma- és körtemagonczok, ezre 7 frt. — Keserű-mandula, 1 éves, ezre 10 frt.

A szőlővesszők 50—55 cmtr hosszúak, ültetésre elkészítve, peronospora-mentesek, fajtiszták, a miért felelősséget vállalunk.

A fenti árakban a csomagolás és vasúthoz szállítás is bennfoglalatik. — A szállítás megrendelések sorrendjében fog eszközöltetni. — Az összes ár a szállításkor utánvételeztetik, akár ősz, akár tavasszal történjék az.

Kívánatra a vesszők átteleltetnek s csak tavasszal szállítatnak, hogy ez által minden panaszunk eleje vétséssék. — Nagyobb megrendelésnél kedvezmény adatik.

Megrendelések:

Gróf ZICHY ALADÁR ur
szőlőszete címére: Vajta (Fejérmegye), kéretnek, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Hirdetések

felvételnek kiadóhivatalunkban (Szent-István-tér 1. sz.)
jutányos árért.